

Der tænkes her på nogle artikler om forskellige sider af Grundtvigs pædagogiske tanker, som naturligvis vil høre hjemme her, men som på den anden side næppe giver det, som man særligt vil have frem. Mere i overensstemmelse med programmet virker en afhandling af adjunkt Vagn Skovgaard-Petersen om »Den politiske drøftelse af forbindelsen mellem almueskolen og den lærde skole« frem til 1903-loven.

Årbogen slutter med anmeldelser af de senere års litteratur samt en bibliografi over skolehistorie fra 1966, en rubrik, som tilsyneladende er tænkt fortsat i de kommende år. Forhåbentlig vil både forfattere og abonnenter slutte op om årbogen.

Vagn Dybdahl

Auktionsprotokol over Søren Kierkegaards bogsamling. Udgivet af H. P. Rohde. With English Text. (Det kongelige Bibliotek, 1967). LXXXII + 184 s.

En bogsamling kan sige meget om sin ejer. Dette gælder måske ikke mindst, når denne er en så særpræget personlighed som Søren Kierkegaard. Derfor er det af værdi, at Det kongelige Bibliotek nu ved forfatteren, cand. mag. H. P. Rohde har udgivet protokollen fra auktionen 8.-10. april 1856 over Kierkegaards efterladte bogsamling. Udgaven indledes med en vægtig afhandling om Kierkegaard som bogsamler, med skildring af hans måde at omgås bøger på, hans sans for bøger, hans forhold til tidens bogbindere.

Da protokollen med to tillæg blot omfatter ca. 2800 titler, synes det klart, at den kun repræsenterer en ribbet bogsamling. Det er da også

lykkedes Rohde på grundlag af boghandlerregninger m. m. at opstille en liste over yderligere godt 100 bøger, som Kierkegaard må have ejet. Som nøgle til det hele tjener tre registre, over forfattere, udgivere og anonyme titler, købere og ejere m. m.

Når Rohde i sin afhandling bestemmer Kierkegaard som den måske største bibliofil blandt danske forfattere (s. XLVI), bør man måske minde om en af Kierkegaards samtidige: Johan Ludvig Heiberg. Som bogæstetiker står han med sin forfinede smag næppe tilbage for nogen.

Ole Degn

Torben Topsøe-Jensen: Ad Hjulspor og Landeveje. (Hasselbach, 1966). 275 s.

Torben Topsøe-Jensen, der er auditor i Ministeriet for offentlige Arbejder, har tidligere i kronikker og tidskriftartikler beskæftiget sig med vej- og færdselshistoriske emner. Han var medarbejder ved Turistforeningens årbog 1964, »Danske Veje«, og i Hørsholms Egnsmuseums årbog 1964 har han skrevet om »Kongevejen fra Usserød nord for Hirschholm til Helsingør«. Hans nye bog, den første samlede fremstilling af de danske vejes historie fra oldtiden til ca. 1900, påkalder i både titel og form naturligt Hugo Matthiessens navn. I mange henseender slutter den sig også nært til Matthiessens arbejder, selv om forfatteren ikke i så høj grad som denne bygger på primært materiale. Til gengæld har der været fuldt op af trykte kilder at øse af, og det er imponerende i det udmærkede noteapparat at konstatere, hvor vidt Topsøe-Jensen har været omkring for at